

ฉบับที่ 84 เอกสาร AG-ALL-2564-18 เดือนตุลาคม 2564

๑) บางขวด สวนเกษตรกลางกรุง

สิ่งแรกที่มองเห็นเมื่อเดินทางมาถึงเราจะพบกับทุ่งนาที่เขียวขจี ร่องสวนที่อุดมไปด้วยปลาและสัตว์น้ำ รายล้อมด้วยต้นไม้ นานาชนิด บรรยากาศราวกับอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรมต่างจังหวัด แต่ทว่าสถานที่ที่กล่าวมาอยู่ในกรุงเทพฯ ของ คุณสมโภชน์ ทับเจริญ **เจ้าของฟาร์ม @บางขวด** ตั้งอยู่ภายใน ซ.นวลจันทร์ 56 แยก 5 ถ.นวลจันทร์ แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ บนพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ สถานที่ที่เราจะพามาไขความลับในการทำเกษตรแบบพึ่งพาตัวเองและการสร้างระบบนิเวศให้สมดุล

สวนของคุณสมโภชน์นั้นจะแบ่งพื้นที่เป็นสองส่วน ซึ่งส่วนหนึ่งจะเป็นสวนเกษตร มีการปลูกพืชหลากหลายชนิด ไม่ได้ทำเกษตรแบบคนรุ่นเก่าคือทำนาเพียงอย่างเดียว แต่มีการแบ่งจัดสรรพื้นที่ในการปลูกพืชต่างๆ อีกส่วนจะเป็นร้านอาหาร รวมทั้งขายสินค้าเกษตรจากการเพาะปลูกเอง เป็นสินค้าเกษตรปลอดสารพิษ และไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ดังนั้นที่ @บางขวด จึงยึดหลักการว่า ต้องเอาที่ดีที่สุดขายก่อน เพราะทุกอย่างที่เป็นผลผลิตเราต้องลงทุน อย่างน้อยต้องคืนทุนให้ได้เป็นลำดับแรก เกรตรองลงไปก็ทำอาหารขาย ของดีเหมือนกัน เพียงแต่มันไม่ได้สวยที่สุด รองจากขายค๋อยเอามากินเอง หลังจากนั้นก็นำไปแจก

จุดเด่นที่น่าสนใจของสวนแห่งนี้ คือ **การใช้ยางและน้ำมันขมิ้นชันไล่แมลงศัตรูพืช** ยางและน้ำมันขมิ้นชัน ที่เรียกว่า TURMERIC OLEORESIN ได้มาจากเศษเหลือทิ้งของอุตสาหกรรม สกัดสารเคอคูมินไปทำยา ต้องนำยางและน้ำมันที่เหนียวเหมือนยางมะตอยไปละลายด้วยการใช้เอทิลแอลกอฮอล์เป็นตัวทำละลาย แล้วมาผสมกับซีโอไลท์ (หินภูเขาไฟจัดอยู่ในพวกอลูมิเนียมซิลิเกต) ซีโอไลท์เป็นสารที่มีรูพรุน

สารนี้ก็ดูคล้ายและน้ำมันขมิ้นชันเอาไว้ทั้งหมด เวลาใช้ก็แค่หว่านไปบนแปลงผัก 3-5 วันครั้ง กลิ่นขมิ้นก็จะโชยออกมาตลอดเวลา แมลงศัตรูพืชจะคิดว่าที่นี่ปลูกขมิ้นไม่ได้ปลูกผักเลยไปหาที่อื่น และสร้างระบบนิเวศเป็นป่าให้แมลงศัตรูพืชอาศัยอยู่ ทำให้แมลงศัตรูพืชไปแล้วไม่กลับมา แต่ถ้าไม่มีที่กิน ไม่มีที่อาศัย ไม่มีที่ให้ไปไข่ แมลงศัตรูพืชก็กลับมาอีก

เย็นรดน้ำเปล่า...เข้ารดน้ำปุ๋ย

คุณสมโภชน์กล่าวว่า มูลสัตว์ที่เอามาทำปุ๋ยเราเรียกมันว่าปุ๋ยคอก คนจำนวนไม่น้อยที่เข้าใจว่าเมื่อนำมูลสัตว์แห้งใส่ลงในดินปลูกแล้วพืชจะเอามูลสัตว์ไปกินจนเจริญงอกงาม แท้จริงแล้วพืชไม่ได้กินมูลสัตว์ แต่พืชกินแร่ธาตุอาหารที่ได้มาจากจุลินทรีย์ที่ไปย่อยสลายมูลสัตว์จนสมบูรณ์แล้วต่างหาก การเอามูลสัตว์ไปแช่น้ำที่มีจุลินทรีย์ย่อยสลาย จะได้แร่ธาตุอาหารพืชรวดเร็วว่าการเอามูลสัตว์ไปหมักจนเปื่อยยุ่ย

ระบบที่เห็นเป็นระบบการเตรียมแร่ธาตุอาหารพืชแบบสมบูรณ์ต่อเนื่อง ถังใบแรกใส่มูลสัตว์แห้งไปย่อยสลาย น้ำจะไปละลายแร่ธาตุ ผ่านไปถึงที่สองและสาม ผ่านท่อที่ไหลจากล่างสู่บน ถังสี่เหลี่ยมสุดท้ายเป็นถังผสม ปรับน้ำปุ๋ยเข้มข้นที่ได้จากการหมักกับน้ำเปล่าให้ได้ความเข้มข้นที่พอเหมาะสำหรับผักหรือต้นไม้ โดยใช้เครื่องวัดความการเหนียวนำกระแสไฟฟ้าให้ได้ตามที่พืชต้องการ การให้น้ำไปพร้อมปุ๋ย รวมทั้งเติมจุลินทรีย์ให้ดินทุกวัน เมื่อดินมีชีวิต ทุกสิ่งอย่างบนดินก็มีชีวิตตามไปด้วย

ทำนาปักดำเป็นรูปวงแหวน

ข้าวในนาที่ปลูกจะเป็นข้าวไรซ์เบอร์รี่เพียงอย่างเดียว เพราะข้าวชนิดนี้มีราคาแพงกว่าชนิดอื่น และราคาสูงกว่าข้าวหอมมะลิ อายุการปลูกของข้าวตั้งแต่ปลูกจนเก็บเกี่ยวจะใช้เวลา 120 วัน เป็นการปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่แบบให้ธรรมชาติพึ่งพาตนเอง และไม่ใช้ยาฆ่าแมลง จะมีแปลงนาอีกแปลงหลังเก็บเกี่ยวจะปล่อยให้วัชพืชรู้อยู่โดยที่ยังมีต้นข้าวบางส่วนหลงเหลืออยู่ เป็นแหล่งอาหารให้นกมากิน โดยที่นกเหล่านี้จะไม่ไปรบกวนแปลงนาที่กำลังปลูกอยู่

การปักดำเป็นรูปวงแหวน โดยใน 1 ก่อ (6 ต้น) ห่างกัน 50 ซม. ปักดำสลับกันเป็นฟันปลา วิธีนี้ทำให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ข้าวก็จะมีปัญหาเรื่องโรค และทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอีก 50 % ของพันธุ์นั้น เช่น จำนวนสูงสุดของข้าวอยู่ที่ 500 กิโลกรัม เราจะได้ 750 กิโลกรัม เพราะจำนวนของต้นข้าวที่เราลงไปในนั้นมากกว่าครึ่ง ไม่ใช่เราทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่เป็นการเพิ่มจำนวนของต้นข้าวในพื้นที่ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และในแปลงนาจะมีการขุดร่องรอบแปลงเพื่อปล่อยปลาตก ทำให้สามารถใช้พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มูลปลาดุกก็เป็นปุ๋ยแก่ข้าว อีกทั้งยังง่ายต่อการควบคุมน้ำในแปลงนาให้มีช่วงแห้งกระตุ้นให้ข้าวสร้างรากเพื่อดูดน้ำและอาหารส่งเสริมการแตกกอ และทำให้ต้นข้าวมีความแข็งแรง มีผลผลิตสูง

2 in 1 หนึ่งในกระบวนการหาน้ำใช้เพื่อการเกษตรที่ @ บางขวด

ส่วนน้ำที่ใช้ดูแลพืชผักนั้นได้สูบน้ำเสียมาจากคลองบางขวด มีการเพิ่มเส้นทางของน้ำให้ไหลซิกแซกไปมา น้ำที่ไหลจะมีการตกตะกอนไปเรื่อยๆ โดยน้ำทั้งหมดค่อยๆ ไหลผ่านหญ้าและพืชผิวน้ำที่ยังรากลึกลงไปได้น้ำ

เช่น ผักตบชวา ธูปฤาษี พืชเหล่านี้ก็จะช่วยจับสิ่งสกปรก กรองน้ำเน่าเสียให้ลดลง เพื่อเร่งให้น้ำตีรวดเร็วยิ่งขึ้นก็ได้ รั้วดินน้ำ เป็นเครื่องมือในการสูบน้ำดีที่บำบัดมาแล้วไปเจือจางน้ำที่ผ่านการกรองจากพืชน้ำมาระยะหนึ่งแล้ว รั้วดินน้ำก็ไม่ได้สูบน้ำอย่างเดิมนั้นยังทำหน้าที่เป็นตัวเติมอากาศให้กับน้ำอีกด้วย

การปลูกต้นลำพู ป้องกันตลิ่งพัง

ทางเดินเข้าสวนสองข้างทางเต็มไปด้วยต้นลำพู ต้นลำพูไม่มีรากแก้ว จะเกิดรากแผ่กระจายไปด้านข้าง ขนานกับผิวดินตื้นๆ มีรากเล็กๆ แตกแขนงทางด้านล่างทำหน้าที่ยึดเกาะ และมีรากฝอยอีกชั้นทำหน้าที่ดูดซึมน้ำและสารอาหารและยังมีรากพิเศษช่วยในการหายใจ ต้นลำพูไม่เพียงแต่ให้ร่มเงาเพียงเท่านั้นแต่รากของต้นลำพูยังช่วยยึดเกาะกับดิน การป้องกันพื้นตลิ่งพัง ช่วยชะลอการพังทลายของดิน และช่วยชะลอความแรงของกระแสน้ำ อีกทั้งเป็นแหล่งให้สัตว์น้ำได้เข้ามาอยู่อาศัย

ซึ่งท้ายที่สุดคุณสมโภชน์ยังกล่าวว่า **เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมองตลาดให้ เป็น ทำอย่างไรจึงจะขายตรงถึงผู้บริโภคโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง การทำการเกษตรเชิงปริมาณ ทำให้เราเหนื่อยและท้อ เพราะจำเป็นต้องใช้เงินและคนเป็นจำนวนมาก พอผลผลิตออกมา ราคาตกก็ขาดทุน สร้างระบบนิเวศให้สมดุล ทุกอย่างจะเกื้อกูลกันเอง**